

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

771

Vragen van de leden **Grevink** en **Rajkowski** (beiden VVD) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht «Internet kan tientallen euro's goedkoper in Nederland»* (ingezonden 23 september 2022).

Antwoord van Minister **Adriaansens** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 18 november 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 243.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Internet kan tientallen euro's goedkoper in Nederland»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u de suggestie die het artikel wekt, dat de prijzen in Nederland voor toegang tot het internet veel hoger zijn dan in andere relevante landen met vergelijkbare open en kennisintensieve economieën? Zo ja, hoe heeft deze prijs zich de afgelopen jaren ontwikkeld? Zo nee, waarom niet?

¹ Het Financieele Dagblad, 18 september 2022 (<https://fd.nl/bedrijfsleven/1451609/internet-kan-tientallen-euro-s-goedkoper-in-nederland>)

Antwoord 2

Uit internationaal vergelijkende onderzoeken blijkt dat de prijzen voor internettoegang in Nederland relatief hoog zijn.² Uit de Europese *Digital Economy and Society Index* (DESI) komt naar voren dat het prijsniveau in Nederland zich de afgelopen jaren richting het EU-gemiddelde beweegt maar daar nog altijd boven ligt. In de tabel is de breedbandprijsindex van de top 4 van landen in de DESI weergegeven (hogere prijzen vertalen zich in een lagere score op deze indicator).

	Prijsindex breedband (score 0–100)		
	DESI 2020	DESI 2021	DESI 2022
Finland			
DESI: 1			
connectiviteit: 8	75	74	79
Denemarken			
DESI: 2			
connectiviteit: 1	61	60	58
Nederland			
DESI: 3			
connectiviteit: 2	56	61	68
Zweden			
DESI: 4			
connectiviteit: 9	65	69	76
EU	64	69	73

Vraag 3

Hoe verhouden deze prijzen voor toegang tot het internet zich tot de zin in het coalitieakkoord: «Nederland wordt het digitale knooppunt van Europa en krijgt robuust, supersnel en veilig internet in alle delen van het land»?

Antwoord 3

Deze ambitie in het coalitieakkoord richt zich – naast het behouden en verder versterken van de positie van Nederland als digitaal knooppunt in Europa – in de eerste plaats op de beschikbaarheid van snel internet in alle delen van het land, inclusief de resterende buitengebieden waar nu nog niet overal snel internet is uitgerold.³ Uiteraard moet snel internet niet alleen beschikbaar zijn in de zin dat de infrastructuur aanwezig is, maar moet het afnemen van internettoegangsdiensten ook beschikbaar zijn tegen een redelijke prijs, oftewel betaalbaar zijn. Hoge prijzen leiden ertoe dat consumenten, ondanks de zeer hoge beschikbaarheid van snel internet in Nederland, relatief lage snelheden afnemen. Meer dan 99% van de huishoudens in Nederland kan beschikken over een vaste verbinding van tenminste 100 Megabit per seconde (Mbps), maar slechts 54% van de huishoudens neemt dit af als abonnementsnelheid.⁴ Nederland scoort in de DESI-index de tiende plaats op het percentage huishoudens dat tenminste 100 Mbps afneemt.

Vraag 4

Herkent u het beeld, zoals geschetst in het artikel, dat toetreding tot de internetmarkt belemmerend kan zijn voor nieuwe partijen? Zo ja, hoe beoordeelt u dit? Zo nee, waarom niet?

² Digital Economy and Society Index (DESI) 2020, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-economy-and-society-index-desi-2020>, Figuur 37.

Mobile and Fixed Broadband Prices in Europe in 2021 (28 juli 2022), https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/mobile-and-fixed-broadband-prices-europe-2021?_cldee=uNn7VtRUB0G-vOb8_Gg3FRHdDzmAMigeD5r8iTUDxA6EflF4cz_tJRJNDbKmtBnj&recipientid=contact-b1f49adbbdf11a813000d3ab8d09b-62e9c63b9a3b414c9baa9d63887eeb00&esid=ae9a3359-b82a-ed11-9db1-000d3ada2597

Consumentengids Juli/Augustus 2021, p. 24 en 25.

BIPT (20 december 2021), <https://www.bipt.be/operators/publicatie/mededeling-van-20-december-2021-betreffende-de-vergelijkende-prijzenstudie-van-de-telecommunicatiediensten-in-belgie-en-in-de-buurlanden-in-2021>.

³ Kamerstuk 29 517, nr. 222.

⁴ ACM Telecommonitor eerste kwartaal 2022, <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-telecommonitor-eerste-kwartaal-2022-met-nieuw-interactief-dashboard>

Antwoord 4

Op grond van de Europese Telecomcode (richtlijn (EU) 2018/1972) is het aan de onafhankelijke markttoezichthouder, in Nederland de ACM, om een oordeel te vellen over de concurrentie op de internetmarkt. In het besluit van de ACM van 25 augustus jl.⁵ concludeert de ACM dat de internetmarkt zich kenmerkt als oligopolie en dat de prijzen voor internettoegang in Nederland relatief hoog zijn. Daarom heeft de ACM toezeggingen van KPN en Glaspoort inzake verbeterde toegangstarieven en -voorwaarden bindend verklaard in dit besluit. De ACM werkt momenteel aan een nieuwe marktanalyse.⁶ In de marktanalyse zal de ACM rekening houden met de verbeterde toegangstarieven en -voorwaarden waar KPN en Glaspoort aan gebonden zijn op grond van het besluit van 25 augustus.

Vraag 5

Erkent u dat het van belang is dat de Autoriteit Consument & Markt (ACM) snel de onderzoeksresultaten van de marktanalyse publiceert op basis waarvan de openstelling kan worden bewerkstelligd? Wanneer verwacht u de resultaten?

Antwoord 5

Ja, waarbij zorgvuldigheid voorop staat. De ACM heeft mij laten weten dat deze grondige marktanalyse meer tijd vergt dan in augustus was voorzien en niet meer voor het einde van het jaar zal worden gepubliceerd. De ACM streeft ernaar de marktanalyse zo spoedig mogelijk te publiceren voor consultatie.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het wenselijk is dat het internet door een gezonde en open markt betaalbaar, toegankelijk en aantrekkelijk is, zodat iedereen meegenomen kan worden in de digitaliserende samenleving? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ja. Het is mijn rol om te zorgen voor goede wettelijke kaders die de ACM in staat stellen de rol als onafhankelijk markttoezichthouder goed te kunnen vervullen. Nederland heeft zich bij de Europese onderhandelingen over de Telecomcode (richtlijn (EU) 2018/1972) met succes ingezet voor een goed reguleringsinstrumentarium voor de ACM en een voortvarende implementatie daarvan in de Telecommunicatiewet.⁷ Het is aan de ACM als onafhankelijk markttoezichthouder om te bepalen welke regulering zij passend acht om de concurrentie op de internetmarkt te waarborgen, en vervolgens aan de rechter om de ACM-besluiten te toetsen. Ik volg dit nauwlettend gezien het grote belang van goede concurrentie, betaalbaarheid en keuzevrijheid op de Nederlandse internetmarkt.

Vraag 7

Bent u bereid om met een voorstel te komen, mede op basis van het onderzoek van de ACM, om barrières en belemmeringen weg te nemen zodat de markt toegankelijker wordt voor toetreders en consumenten hiervan kunnen profiteren? Zo ja, wanneer kan de Kamer dit voorstel ontvangen? Zo nee, waarom niet?

⁵ Besluit tot bindend verklaren toezeggingen KPN en Glaspoort, <https://www.acm.nl/nl/publicaties/besluit-tot-bindend-verklaren-toezeggingen-kpn-en-glaspoort>

⁶ Het vorige marktanalysebesluit, waarin de ACM toegangsregulering had opgelegd aan zowel KPN als VodafoneZiggo, is door het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) vernietigd op 17 maart 2020 (ECLI:NL:CBB:2020:177).

⁷ <https://www.acm.nl/nl/publicaties/extra-bevoegdheden-voor-acm-om-telecommarkt-beter-te-laten-werken-voor-mensen-en-bedrijven>

Antwoord 7

Deze voorstellen heeft uw Kamer eerder ontvangen in de vorm van de twee wetsvoorstellen waarmee de Europese Telecomcode is geïmplementeerd in de Telecommunicatiewet⁸ en die beiden als hamerstuk door uw Kamer zijn aangenomen. Hiermee is onder andere een nieuw instrument voor toegangsregulering geïmplementeerd waar Nederland zich in Europa sterk voor heeft gemaakt en zijn overstapdrempels om te wisselen van internetaanbieder verder verlaagd. Het toepassen van het reguleringsinstrumentarium geschiedt op grond van de Telecomcode door de ACM als onafhankelijk markttoezicht-houder.

---

⁸ Wijziging van de Telecommunicatiewet in verband met de implementatie van de onderdelen van richtlijn (EU) 2018/1972 die betrekking hebben op toegangsregulering in geval van replicatiebelemmeringen, het overstappen van telecoomaanbieder en het vorderen van inlichtingen ten behoeve van een geografisch onderzoek naar het bereik van elektronische communicatienetwerken (35 368) en Wijziging van de Telecommunicatiewet in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek van elektronische communicatie (Implementatie Telecomcode) (35 865).